

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

№14 (5221) П'ятниця, 7 квітня 2017 року

12 сторінок

50 років з любов'ю до вас!

Шляхетні панянки з Товстолуга

5

Тема тижня

Благовіщення Пресвятої Богородиці: історія, традиції, повір'я

Слово Шевченка на сторожі української нації

6

7 квітня християни всього світу відзначають одне з 12 найважливіших свят Церкви, яке нагадує про велику подію, котра почала нову еру в історії людства. Про це свято відомо вже з III століття, але в різних християн називалося воно по-різному: Зачаття Христа, Благовіщення про Христа, Початок Спасіння. І лише від VII століття і на Сході, і на Заході його почали називати Благовіщенням Пресвятої Богородиці. Слово «Благовіщення» означає: добра, радісна звістка про те, що почалося звільнення роду людського від гріха і вічної смерті.

За біблійними переказами, архангел Гавриїл прийшов до Марії з Назарета, яка тоді була звичайною невинною дівчиною, і повідомив Благую звістку. Вона дізналася, що стане матір'ю Сина Божого. Такий вибір Всевишнього в Біблії пояснюється тим, що Марія зростала в родині благочестивих галилеян, які довгий час не могли мати дітей. А коли Господь ошчасливив їх дитиною, вони запряглися, що віддадуть свою дочку Йому на служіння з самого народження.

В Україну свято прийшло з утвердженням християнства. В народі одержало назву «третьої зустрічі весни» (після Стрітіння і Сорока Мучеників). Існувало повір'я, що весна остаточно поборолла зиму, Бог благословляє землю і відкриває її для сівби. За народними уявленнями, лише після Благовіщення можна було розпочинати польові роботи. Раніше ж «турбувати» землю було великим гріхом. Цей день в українських повір'ях здавна вважався святом воскреслої землі, пробудження життєвої сили природи, коли Бог благословляє всі рослини, тому наш народ і дотепер дотримується давнього звичаю — до Благовіщення не копають городів.

- Одягати обновки. Нові речі швидко порвуться або зіпсуються, а протягом року не буде можливості придбати інші. Дівчата, які порушили заборону, до наступного Благовіщення не вийдуть заміж.
- Не починати нові справи — успіху не буде.
- Наступного після Благовіщення дня всім садівникам і городникам потрібно обов'язково зайнятися посівними роботами. Існує думка, що це принесе небувалий урожай.

Від трьох років Марія виховувалася в храмі. Після повноліття мала покинути його стіни. Але дівчина відмовилася. Вона сказала священнослужителям, що віддана Господу і збирається бути незайманою, присвятивши своє життя Йому. Тому служителі храму вирішили, що заручини з праведним старцем Йосифом стануть виходом із ситуації. Він оберегатиме дівчину і піклуватиметься про неї. Після цього Марія переїхала в будинок Йосифа і присвячувала весь свій час молитвам, читанню священних писань і роботи.

Після свята вже можна було сіяти, а на Благовіщенському тижні слід було завершити оранку під ярину. Цей тиждень називали ще «вдовин плуг», тобто громадою орали поле родинам, де не було господаря, — вдовам і сиротам.

Народні прикмети:

- Яка погода на Благовіщення, така і на Великдень.
- Який цей день — такий і кінець місяця.
- Якщо 7 квітня сонце світить до обіду, а потім ховається за хмари, кукурудза буде рання, коли ж навпаки: визирає з-за хмар тільки після обіду, то кукурудза буде пізня. Якщо впродовж дня буде хмарно, негода, то кукурудза не вродить.
- Якщо у ніч на Благовіщення тепло, то весна буде дружна; якщо за ніч мокрий рушник висохне надворі — рік буде врожайний, якщо наполовину висохне — на середній урожай, а якщо залишиться мокрим чи замерзне — буде мокре літо.
- Благовіщення без ластівок — холодна весна.
- На Благовіщення гарна погода — гарний врожай.
- Якщо на Благовіщення летить сніг — літо неврожайне.
- Мороз на Благовіщення віщував, що вродять огірки.

Починали займатися капустою. Вважалося, що для неї — це найсприятливіша пора. Перебирали капусту в льохах, сіяли розсаду. Завичай готували і страви з капусти: тушковану капусту, капусняк, капустяники, завиваники з капусти та інше.

Після свята господар випускав на подвір'я худобу, котів і собак, щоб «весну понюхали і сонце побачили», щоб добре паслися й самі про себе дбали, а також виносив вулики з бджолами.

Український народ особливо шанує свято Благовіщення і суворо забороняє всяку працю того дня. Є навіть така приказка, мовляв, у цей день «птаха гнізда не в'є, дівка косу не плете». Кажуть, досить тільки торкнутися якого насіння, чи зерна, воно відразу втратить свою сходову силу і ніколи не зійде.

Чого не можна робити на Благовіщення. Народні повір'я.

- Позичати гроші і речі. Інакше ви можете втратити своє благополуччя, здоров'я, спокій і мир у родині.
- Шити, плести. Нитка у багатьох народів світу асоціюється з життям, тому всякий, хто бере її в руки для роботи, може заплутати свою долю, внести проблеми і неприємності.

На Благовіщення не варто ображатися чи сваритися з оточуючими. Навпаки, необхідно провести свято в гарному, світлому настрої. Не залишайтеся на самоті. Навіть якщо у вас немає своєї сім'ї, завітайте до своїх рідних, зустріньтеся з друзями, адже яким для людини буде цей день, таким буде й увесь рік.

Свято Благовіщення веде за собою Вербну неділю та особливо строгий Страсний тиждень, які передують головному празнику в церковному календарі — Великодню. (Продовження теми — на стор. 10)

Лілія КУЛЕНИЧ

Творче обличчя нашого району

7

Страсний тиждень: як готуватися до Великодня

10

Сад. Город. Що посіяти у квітні?

12

Ікона «Благовіщення», 1579 рік, майстер Федуско із Самбора.

Збройні Сили України — гарантія безпеки та миру в державі
ВІСЬМОГА СІМЬО ЗА КОНТРАКТМ

Тернопільський об'єднаний міський військовий комісаріат
м. Тернопіль, вул. Тролейбусна, 5,
тел.: (0352) 43-58-19, 066 086-83-24

Грошове забезпечення від 7000 грн.,
одноразова грошова допомога 10000 грн.

ТОВ ЕКК "Роміс"
Проводить експертну оцінку нерухомого майна:
будинків, квартир, земельних ділянок тощо.

Роботи із землеустрою:
приватизація землі; геодезичні роботи;
нормативна оцінка земельних ділянок.

м. Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, 7-й пов.,
тел./факс 43-50-27, 067 797-93-04

Духовне | Дорогою Христа

Тисячі вірян розділили муки Ісуса на традиційній Хресній дорозі

Багатотисячна процесія пройшла центральними вулицями Тернополя 2 квітня. Традиційний молитовний захід, який проводить УГКЦ у часі Великоного посту, очолив архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк).

Попереду колони — представники духовенства, обласної, районної та місцевої влади, нардепи, волонтери, родичі загиблих бійців АТО та Героїв Небесної сотні, представники громадських та молодіжних організацій, біженці з Донецької та Луганської областей, які несли символічний 80-кілограмовий дерев'яний хрест, як символ страждань Ісуса.

Як і попередні роки, Хресна дорога розпочалася від катедрального собору Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці. 14 стацій розмістили на вулицях Листопадова, Йосипа Сліпого, Руська, на бульварі Тараса Шевченка, на Театральному майдані, вулицях Грушевського, Замкова, на майдані Волі. Зупиняючись для молитви на кожній із них, зачитували уривки зі Святого Євангелія, духовні роздуми над страстями Христовими. Під час молитовного заходу віряни вдумувалися у слова віршів тернопільського поета Олега Германа. У них прозвучав особливо глибокий аналіз морально-духовних недуг українського суспільства та заклик до покаяння й небайдужості під час війни.

На велелюдній Хресній хід прийшли і дорослі, і малі, і старенькі, і хворі, адже кожен глибоко перекоаний — спільно горіть тисячі обростив у Тернополі молилися за те, що найбільше болить — за мир в Україні.

— Ця Хресна дорога об'єднала прихожан і священнослужителів усіх традиційних церков, українець важливо в цей неспокійний для України час, — зауважив голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилій, який разом із очільником районної ради Андрієм Галайком взяв участь у Хресній дорозі. — Кожен прийшов сюди із різними наміреннями, але всіх єднає прагнення кращого майбутнього для нашої держави. Щиро віримо і молимося за те, щоб над нашою Батьківщиною розвіялися хмари війни і на мирному небі засіяло сонце, щоб матері побачили своїх синів, дружини — чоловіків, діти — батьків, і щоб жоден ворог не посягав на нашу святу землю.

Для слова, Хресним шляхом Спасителя почали ходити в Єрусалимі Його учні. Робили

це таємно. Лише в часи правління імператора Костянтина, який у 335 році спорудив храм Гробу Господнього на місці, де була могила Ісуса, іти шляхом Хрестоного Гробу можна було вільно. Згодом з'явився фіксований маршрут: від руїн фортеці Антонія, де був зал суду Пилата, до храму Гробу Господнього. Цей відтинок шляху через Стару частину Єрусалиму, називають Via Dolorosa — Дорога страждань, або Хресна дорога. Він залишається незмінним донині. Відправу пов'язують із монахами-францисканцями, які й почали відправляти Хресні дороги в різних країнах. В Україні Хресні дороги запровадили греко-католики на початку минулого століття (римо-католики відправляли їх значно давніше). У Православній церкві такої відправи не було, вона з'явилася лише десять років тому. Такі богослужіння стали символічними, адже людина, яка побувала на Хресній дорозі, наче пройшла шляхом Христа в Єрусалимі.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Реформи | Трудовий кодекс

Українці працюватимуть за новим Трудовим кодексом

Його редакцію Верховна Рада України може розглянути і затвердити нову вже до кінця нинішньої сесії — до липня 2017 року.

Про це заявив міністр соціальної політики Андрій Рева, який додав, що будь-які серйозні перешкоди, що унеможливають прийняття Трудового кодексу, котрий готують до другого читання, відсутні. У зв'язку з цим міністр підтримав позицію Президента щодо прийняття документа у відповідності до взятих Україною міжнародних зобов'язань.

Отож, на що очікувати працюючим громадянам України?

У разі прийняття нового Трудового кодексу (головні зміни):

- при прийомі на роботу обов'язковим стане укладення письмового трудового договору між роботодавцем і працівником. Нині це відбувається за згодою обох сторін;
- вагітні жінки не проходять випробувальний термін при прийомі на роботу;
- причиною звільнення співробітника може стати розголошення службової таємниці, грубе порушення правил техніки безпеки, недостатній рівень кваліфікації. Тепер начальник може звільнити співробітника лише за того, про що з'ясували звітливо;
- тривалість трудового тижня не перевищує 40 робочих годин, а в шкідливих умовах виробництва — 36 годин. За письмової згоди працівника кількість годин може бути збільшена до 44. У цьому випадку за кожну годину понад нормової роботи співробітнику платитимуть втричі більше. Сьогодні понаднормовий тариф — удвічі вищий. За необхідності працювати з 22:00 до 6:00 оплата робочого часу зростає на 30% (нині — 20%);
- запроваджується поняття гнучкого графіка і можливість роботи на дому. Іншими словами, відпра-

цьований час фіксуватиметься, але основним критерієм за таких умов стане якісне виконання роботи в строк;

- чоловіки і жінки з однаковим досвідом роботи й аналогічними обов'язками отримуватимуть однакові зарплати. Нині це питання не регламентується;
- керівникам дозволять стежити за співробітниками за допомогою відеокамер. При цьому працівники повинні бути попереджені про це, а камери забороняється встановлювати в приміщеннях, де відспостереження може принизити гідність людини. Наприклад, у вбиральні. Сьогодні можливість відспостереження не прописана в Трудовому кодексі;
- щорічну відпустку збільшать із 24 до 28 днів. Обідня перерва теж буде регламентована — не менше 30 хвилин, але не більше двох годин. У новому проекті прописано, що працівник має право на короткі перерви протягом дня;
- розмір вихідної допомоги працівника в разі скорочення буде збільшений. Сума залежить від стажу.

При цьому до схваленого депутатами варіанта Трудового кодексу не увійшли антидискримінаційні норми, зокрема, щодо належності до ЛГБТ-спільноти. Але це ще не остаточне рішення. Після першого читання законопроект відправлять на експертизу до Міжнародної організації праці. Її висновки врахують під час підготовки документа до другого читання.

Автори законопроекту кажуть, що новий кодекс може набутти чинності з 1 січня 2018 року.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Милосердя

Шановні добродії!

Із наближенням Великодніх свят звертаємося до вас, щоб об'єднати наші зусилля в піклуванні про одиноких громадян похилого віку, людей із особливими потребами та з почуттям сердечності й любові поставитися до тих, хто поруч і потребує підтримки.

Закликаємо всіх жителів району напередодні свята Воскресіння Христового виявити доброту і любов до своїх односельчан, вірність християнським заповідям, благодійність і турботу.

Просимо вас не обминути жодної оселі найменш захищених, зігріти їхні душі, зробити свій внесок у благодійну справу.

Н.І.БОЙКО, директор Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району

Колегія | Тенденції розвитку медицини

Якість медичної допомоги — понад усе

У Тернопільському районному територіальному медичному об'єднанні відбулася виїзна колегія управління охорони здоров'я облдержадміністрації за участю охорони здоров'я облдержадміністрації Володимира Григоровича Богайчука, заступника управління охорони здоров'я облдержадміністрації Тетяни Ярославівни Скарони, головних спеціалістів охорони здоров'я облдержадміністрації, в.о. головного лікаря ТРТМО Володимира Романовича Лісовського, заступників в.о. головного лікаря ТРТМО, районних спеціалістів, керівників лікувально-профілактичних закладів, завідувачів амбулаторій загальної практики сімейної медицини. Також у роботі колегії взяли участь голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Ігоревич Похилій, голова Тернопільської районної ради Андрій Васильович Галайко.

На засіданні колегії УОЗ заслухано та обговорено стан виконання заходів галузевих програм і забезпечення медичного обслуговування населення у Тернопільському районі. Загалом відзначено, що робота закладів охорони здоров'я району сприяє вдосконаленню функціонування галузі, раціонального використання ресурсів, розвитку первинної медико-санітарної допомоги, впровадження в практику стандартів та клінічних протоколів надання медичної допомоги, реалізації довгострокових програм профілактики і попередження найбільш поширених захворювань. Проаналізувавши основні показники стану здоров'я населення Тернопільського району та діяльність служб, зважаючи на позитивні зрушення і здобутки, проблемні питання і перспективні шляхи їх розв'язання,

намічено основні організаційні заходи для їх реалізації.

Враховуючи актуальність державного реформування системи охорони здоров'я, фінансової оптимізації, бачимо перспективу інтеграції ЛПЗ району у створення медичних закладів Тернопільського округу, окремими обласними спеціалістами, начальником УОЗ обласного управління державної адміністрації та районної ради, в.о. головного лікаря ТРТМО провели оптимізацію окремих стаціонарних відділень ТРТМО відповідно до потреби та нормативних показників.

Безперечно, реформування системи охорони здоров'я — нагальна потреба часу — проводиться радикально на місцях і в нашому районі. За останні роки значно оптимізовано ліжковий фонд стаціонарних медичних закладів ТРТМО. На сьогодні показник забезпеченості стаціонарних ліжок на 10 тис. населення становить 29,8, що є найменшим показником серед районів області.

Беручи до уваги перспективу адміністративної реформи у створенні об'єднаних територіальних громад, питання функціонального діяльності, в тому числі лікувально-профілактичних закладів на території району, майбутню їх оптимізацію, реорганізацію, медпрацівники району пропонують розглядати спільно з районною адміністрацією, громадськістю.

Досягнувши оптимального рівня забезпечення стаціонарними ліжками, медичними кадрами, ТРТМО і продовжує працювати над забезпеченням якості медичної допомоги та організації багатопрофільної медичної допомоги, медичного обслуговування населення району.

Лікарі застерігають

Що таке меланома, і як її розпізнати?

Найагресивнішою пухлиною лікарі вважають меланому, оскільки вона здатна уражати не лише шкіру, а й інші органи і системи. Причини, зазвичай, криються в навколишньому середовищі та особливостях організму людини.

Це — незадовільні екологічні умови, ультрафіолетове опромінення, зниження імунного захисту організму, генетична схильність, особливо у людей із блідою шкірою. За останні 5 років захворюваність зростає на 60%, 20% закінчуються смертю. У Тернопільському районі на обліку перебувають 37 хворих на меланому.

Незважаючи на відносну доступність для огляду та діагностики, меланому нерідко діагностують на останніх III та IV стадіях. У 70% випадків меланома формується на шкірі ніг, спини, рук, тулуба, обличчя. В окремих випадках вона утворюється на внутрішній поверхні рук і підшкірних ніг, а також може розвинути в ділянці піднігтьової слизової оболонки шлунково-кишкового тракту.

Небезпечними є родимки і родимі плями, які швидко ростуть, змінюють свій колір, мають нерівні, розмиті краї. Плями вони чи випуклі — абсолютно не важливо.

Зазвичай, після літньої відпустки на спині, плечах, руках з'являються коричневі плями. Якби зникають протягом року. Якщо не зникають протягом року, починає свербіти, лущитися, збільшуватися, змінювати колір, це свідчить про те, що меланома розвивається, але її ще мож-

на успішно лікувати. Потрібно звернутися за консультацією до дерматолога, який, за потреби, направляє до онколога.

А от якщо починає мокрити або кровоточити, це свідчить про рак пізньої стадії, лікування якого надзвичайно складне.

Серед населення побутує хибна думка, що пігментні плями, родимки не видалити. Насправді, якщо видалити меланому на ранній стадії, то це — запорука повного одужання. Кращий спосіб запобігти прогресуванню хвороби — видалення ураженої ділянки разом із незміненими здоровими тканинами. Це можна безпечно зробити тільки за допомогою скальпеля і лише у фахівця. Також необхідно відмовитися від самолікування,

наприклад, припікання чистотилом. Опік ще більше ускладнить ситуацію.

Провідну роль у розвитку меланоми відіграє надмірне ультрафіолетове опромінення. УФ-промені здатні проникати і через воду на глибину до 2 метрів. Вода — це велика лінза. Через неї вплив променів, що збільшує ризик розвитку раку шкіри. Ось чому перед купанням необхідно нанести безпечний крем із фактором захисту > 30. Втім, навіть сонцезахисний крем не захистить стовідсотково від раку шкіри. Чим яскравіше сонце, тим вищим повинен бути коефіцієнт захисту. Людям зі світлою шкірою, очима, волоссям рекомендовано наносити сонцезахисний крем з SPF 50+.

Великий ризик організму несе і перебування на сонці в години найвищої сонячної активності — з 12 до 15 години. Щоби прийняття сонячних ванн було безпечним, найкращим було перебування на сонці є час до 10 години ранку та після 16 години. Час перебування на сонці не повинен перевищувати 2 години на добу.

Консультацію з приводу будь-яких новоутворень шкіри можна отримати в ТРТМО в кабінеті №107 у лікаря-онколога та в кабінеті № 207 у лікаря-дерматолога.

Олена ХМЕЛЬНИЦЬКА,
лікар-дерматолог ТРТМО.

Агробізнес

«МРІЯ Агрохолдинг»
розпочав посівну кампанію

В агрохолдингу «МРІЯ» почали сівбу ярих культур під урожай 2017 року. Роботи стартували в Чернівецькій області, де нині вже сіють ярий ячмінь.

Через потепління та сприятливі погодні умови посівна розпочалася тут раніше від запланованих термінів. За Буковиною стартували Тернопільська й Івано-Франківська області. Для висівання «МРІЯ» використовує власне насіння ярого ячменю 1-ї та 2-ї репродукції.

— У нас є своє якісне насіння ячменю, тому цього року ми вирішили замінити ним яру пшеницю, насіння якої необхідно закуповувати, — коментує ситуацію операційний директор «МРІЯ» Андрій Григоров. — Це дає нам можливість заощадити на затратах. Тим більше, останніми роками в Україні значно скоротилися площі посівів ячменю через зменшення поголів'я худоби. Отже, кон'юнктура для нас сприятлива.

Під ярий ячмінь цього року в структурі посівів «МРІЯ» заплановано 6 тис. га. В агрохолдингу сіятимуть горох на площі 500 га в Тернопільській області. Також у структурі посівних площ — 4 тис. га ярого ріпаку.

На початку квітня компанія планує почати сівбу соняшнику на площі 32 тис. га і цукрового буряку на 3,5 тис. га. Традиційно, агрохолдинг «МРІЯ» сіятиме кукурудзу і сою на площі 20,3 тис. га і 17 тис. га відповідно. Під інші яри культури на сьогодні відведено 2 тис. га.

Ірина СТАХУРСЬКА.

Юридичні консультації

Насильство в сім'ї

29 березня фахівці системи безоплатної правової допомоги, представники різних органів та інстанцій, громадських об'єднань і населення Тернополя мали нагоду обговорити одне із горезвісних явищ у суспільстві — насилля в сім'ї.

Директор Регіонального центру Ірина Хондогій висвітлила основні правові й соціальні аспекти цього явища й коротко проінформувала про систему надання безоплатної правової допомоги, роботу центрів і бюро правової допомоги, які допомагають у вирішенні питань насильства в сім'ї.

Заступник директора Регіонального центру Світлана Бандура зауважила: «Жертва насилля може звернутися за безоплатною правовою допомогою також і до центрів медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї, які організують надання юридичних консультацій потерпілим».

Віталій Сольський, працівник Регіонального центру, продемонстрував презентацію «Панельне дослідження», яке здійснювала громадська організація «Жіночі перспективи», у якій було підтверджено гіпотезу, що розірвання шлюбу не завжди є вирішенням проблеми насильства в сім'ї. Кривдник часто продовжує вчиняти насильство і після розлучення, навіть за умови окремого проживання. Дослідження спростовують міф, що насильство відбувається переважно у сім'ях, де жінка повністю економічно залежна від чоловіка, адже більшість жінок-потерпілих, які зверталися по допомогу до організації, працюють і мають хоча б мінімальні доходи.

Юрій Гордєєв, директор Тернопільського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, наголосив на ефективності співпраці центру

з громадськими об'єднаннями у сфері запобігання насильству в сім'ї і повідомив, що допомогу потерпілому надає адвокат за рахунок держави.

Начальник управління превентивної діяльності ГУ НП України в Тернопільській області Олександр Розпутний означив учасників із нормами Закону «Про попередження насильства в сім'ї» та акцентував увагу на статистиці: лише 2 % чоловіків страждають від насильства в сім'ї, яке, здебільшого, є психологічним. Як найбільш великий відсоток припадає саме на факти насилля над жінками.

Під час обговорення йшлося про дівчину, що пережила насильство, яка вчинила насильство, корекційної програми у кризовому центрі. Встановлено, що після проходження такої програми лише одна людина наважилася повторно вчинити насильство. Відмінним засобом протидії вчиненню насильства визнано і захисний листівка, який виносить особі, яка є осудна, досягла 16-річного віку, після того, як вона отримала офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї. Припис встановлюється терміном до 90 днів і забороняє вчиняти певні визначені дії стосовно жертви, щодо якої вчинили насильство.

Ростислав Дрозд, начальник служби у справах дітей Тернопільської ОДА зауважив: «Проблема у тому, що нормативна база в Україні має декларативний характер і не дає чітких вказівок, як запобігти насильству в сім'ї, не розкриває механізми захисту

людини. А за неінформування і непопередження відповідальними службовими особами про випадки насильства в сім'ї відповідальність не визначена».

«Працівники центрів соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді області (СССДМ) постійно проводять роботу щодо раннього виявлення сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, з метою запобігання вчинення насильства, посилення батьківської відповідальності в сім'ях, де вчинили насильство, — розповів учасником круглого столу Богдан Рокочий, директор Тернопільського обласного центру соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді. — 3 питань протидії та попередження домашнього насильства проводять бесіди, соціально-психологічні тренін-

ги, дискусії, круглі столи, опитування».

Олександра Гриньків, голова правління ГО «Інформаційно-правовий центр «Права людини», звітувала про результати проекту «Маи проти насильства в сім'ї». За результатами спостережень, які проводила громадська організація впродовж 10 місяців, поширеними є факти, коли батьки б'ють дітей. Представники громадської організації підготували буклети-пам'ятки для батьків, які мають на меті виховати свою дитину в гармонії та любові.

«Проблемою є те, що жертви насильства неохоче звертаються до відповідних служб чи громадських об'єднань. Їх стримує страх оприлюднення, — повідомила Оксана Шлюсар, тренер-консультант ГО «ТМЖК «Відро-

дження нації». — Але потерпілі повинні розуміти, що їхнє життя і здоров'я важливіші і що ми готові допомогти у будь-який момент: морально, психологічно, консультуючи, складаючи звернення до поліції чи супроводжуючи під час візиту у відповідну службу».

Під час зустрічі Леся Балущ, керівник Тернопільської обласної спілки багатодітних сімей, висловила подяку працівникам центрів.

Учасники обговорення дійшли висновку, що співпраця між ними — неодмінна та обов'язкова, оскільки явище насилля загрожує не тільки фізичному, психологічному, моральному, духовному здоров'ю, а й життю людей.

Також були сплановані взаємні кроки щодо запобігання насильству в сім'ї: проведення спільних заходів на цю тему (семінарів, тренінгів, круглих столів, бесід, дискусій, годин психології з учнями шкіл), розповсюдження інформаційно-роз'яснювальних матеріалів з питань попередження насильства у сім'ї, здійснення візів-консультувань людей, потерпілих від насилля, організації превентивних заходів, які допоможуть вивести масштаби або й запобігти цьому вкрай нештатному явищу.

Нагадуємо, що для цілодобового доступу громадян до безоплатної правової допомоги діє єдиний телефонний номер 0-800-213-103.

Регіональний центр з надання БВПД у Тернопільській області розташований за адресою: м. Тернопіль, вул. За Рудкою, 33.

Шляхетні панянки з Товстолюга

Фотографії минулих літ... У них якась магічна сила. Наче потрапляєш у той проміжок швидкоплинного часу, коли їх зроблено. Вдивляєшся в обличчя, зображені там, і роздумуєш: де ці люди нині, як склалося життя їх наоколо? А ще цікаво, хто той фотограф, який зловив в світліні людей, а також місце? Там і був час, обставини, що вплинули на появу на світ саме цього фото? Отож, продовжуючи започатковану газетою рубрику «Фотоархів», вирушаю до села Товстолюг. Адже лише там мені докладно розкажуть про милих дівчаток, які зображені на фото №20 у газеті «Подільське слово» за 3 березня 2017 року.

с. Товстолюг, 2001 р.
Виступають учні школи на святі до Дня матері

Світліну обрали, на мій погляд, дуже гарно. На ній — шість юних панянок 12-14 років. Під фото підпис: «Виступають учні школи на святі до Дня матері. Село Товстолюг, 2001 рік». Ніби й небагато часу сплигло. Отже, цим паням понад 28-30 років. На фото колишній сільський голова Товстолюга Галина Гуля впізнає Оксану Гоцьку, Марію Собчук, Ірину Орхівську, Юлію Бандас, Юліану Корендій, Оксану Собчук. Про всіх згадало розповідає, що похизує з шановнідає, це сімейні, були старанними в навчанні, виступали на всіх шкільних і сільських дійствах.

Дівчатка, учасниці танцювального гуртка, дуже сподобалися тодішньому фотокореспондентові «Подільського слова» Ігореві Бойку, і він сфотографував їх у перерві між виступами. Тоді, згадує одна з самодіяльних артисток, панувала велика напруга (глядачі, правда, цього не відчували). Дівчатка були зайняті в багатьох номерах. Вони декламували поезію, співали, танцювали. До кожного виступу мали інше вбрання. Тому, зрозуміло, їм довелося непрості. Замість тішилися їхні батьки, шкільні товариші й друзі, які сиділи в залі та дивилися концерт.

Директор Товстолюзької ЗОШ І-ІІІ ст. Оксана Володимирівна Чорна також ділиться спогадами: «Дуже добре пам'ятаю кожен з цих дівчаток. Адже вони не лише добре вчилися, перемагали в предметних олімпіадах, а й були активними у позашкільно-культурній діяльності. Дівчатка з Товстолюга дуже хотіли вчитися танцювати. На той час у селі не було хореографічного гуртка. Тому наш священник разом із батьками дітей запросив спеціаліста з Тернополя. Вони оплачували її роботу, а також шили дітям сценічні костюми. І тоді, і тепер це було справою недешевою, але дівчатка горіли таким великим бажанням опанувати мистецтво танцю, тишити своїми виступами рідних та односельчан, що їхні батьки не скупилися на гроші й час. Діти відповідали щирою вдячністю — були окрасою всіх заходів, сільських і районних урочистостей».

Тоді у школі життя вирувало, продовжує далі Оксана Чорна. Діти ставили лялькові вистави. А почалося усе з такого випадку. Якоюсь оточкою місцевого священика, дочки Василя Собчука, показали подаровані їм дуже гарні ляльки. Щирі дівчатка запитали, як зробити так, щоб ними могли милуватися всі діти у селі? Хтось

запропонував написати сценарій лялькової вистави й показати її. Зати всім сподобалася. Так у школі зародився ляльковий театр. Діти їздили з виступами в інші школи, а також до вихованців будинку дитини «Малючок» у Тернопіль з виставами «Колобок», «Коза-дереза». До цього часу Оксана Чорна згадує такі слова з лялькового дійства «Колобок на новий лад»: «Не з'їла (колобка — прим. авт.) навіть і лисиця, живе і досі залюбки, бо не з останніх крихт пеклики у краї нашім колобки». Тодішній директор школи Михайло Архипович Миколенко сказав, переглянувши виставу, що лише цією однією фразою діти назвали дуже багато про мудрість, працьовитість нашого українського народу.

Юлія Бандас

ського. Згодом — інтернатуру зі спеціальності «Клінічна онкологія» на базі Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Отримала диплом магістра медичності «Клінічна онкологія». 2013-го зарахована на навчання до аспірантури з відривом від виробництва зі спеціальності «Онкологія». З серпня 2015-го Оксана Степанівна Гоцько — асистент кафедри онкології, променевої діагностики й терапії та радіаційної медицини. Її особливі досягнення — захист магістерської роботи та кандидатської дисертації в Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України (м. Київ). Наукові інтереси — хіміотерапія злоякісних пухлин, міжнародні клінічні дослідження. Оксана Степанівна — автор та співавтор 25-ти наукових праць, 2-х патентів.

Марії Собчук (друга зліва) нині тридцять літ. Має вищу педагогічну освіту, за спеціальністю — психолог. Її чоловік — священник, разом виховують донечку й сина. Зараз у декретній відпустці. Мріє продовжити працю у школі, бо дуже любить дітей.

Про Ірину Орхівську (третьою зліва) кажуть, що з малих літ була особливою акуратисткою.

Ірина Орхівська

Марія та Оксана Собчук з братом Василем

А тепер, власне, про долі дівчаток, котрі на фото. Почнемо, як заведено, зліва направо. Перша — Оксана Гоцько, колишня незмінна переможниця різного рівня. У 2010 році Оксана закінчила з відзнакою Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачева

У зошитках, шкільному портфелі, на робочому місці вдома і в школі у цієї дівчинки панував особливий, довершений лад. Не тому, що цього від неї вимагали батьки й учителі. Дитина, здається, з народження розставила все довкола на місце, створила порядок, якого дотримувалась у всьому. Пані Ірина здобу-

Юліана Корендій

Оксана Гоцько

ла вищу медичну освіту. Нині працює лікарем-дерматологом у Тернопільському об'єднанні. Разом із чоловіком у рідному селі Товстолюг та виховує синопка Вадимчика.

Юлія Бандас (четверта зліва), коли навчалась у школі, крім низки інших обов'язків, займалася пост міністра справедливості в учнівському уряді. Ця посада була особливою в тому сенсі, що Юлії, як міністру, доводилося вирішувати спірні питання, мирити учнів між собою, а також виступати перед учителями та школярами. Михайло Архипович Миколенко ніколи не тиснув на дітей авторитетом, посадою, віком і власним досвідом й учителям не дозволяв цього робити. Він вважав, що педагоги зобов'язані дослухатися до думки учнів та рахуватися з нею. Тому школа славилася, як одна із найдемократичніших у Тернопільському районі, де учні не тільки можуть висловити свої думки, а й відповідальні за свої вчинки. Тож Юлії було часом непрості. Але, як пригадують учителі, вона була відмінним міністром справедливості з дипломатичними задатками. Можливо, саме тому Юлія Бандас закінчила у 2010 році Львівський національний університет імені Івана Франка й отримала спеціальність

«Магістр права». Працює юристом на державному підприємстві «Львівський лісокомбінат». Разом із чоловіком проживає у місті Лева. Тепер у декретній відпустці по догляді за дитиною.

Юліана Корендій (п'ята зліва) у школі дуже добре навчалася. Особливо дівчинці донеслися іноземні мови. Її мама, донедавна завідувачка місцевим фельдшерсько-акушерським пунктом, можливо, бачила свою дочку майбутнім медиком, але Юліана обрали фах іноземного філолога. Досі редагує згадує її блискучі перемоги на олімпіадах із німецької. Крім того, вона, а також Оксана Собчук та Ірина Орхівська були постійними переможницями конкурсів на духовну та патріотичну тематику. Коли після чергового такого заходу в учительській говорили, що перемогла наша трійця, всі без пояснень знали, про кого йдеться. Юліана Корендій — яку поважають та з любов'ю якої рахуються. Нині також у декретній відпустці.

Оксані Собчук (шоста на фото дівчинка) нині йде двадцять дев'яти років. Вона, як і всі дівчатка на світліні, здобула вищу освіту. Пані Оксана — педагог. Вийшла заміж за священника, проживає у Тереволі, дала життя двом діточкам. На цей час перебуває у декретній відпустці.

У телефонній бесіді з героїнями моєї розповіді довідалася, що всі вони між собою дружать, часто зустрічаються, коли навідується до батьків у Товстолюг, спілкуються по телефону. «Нам завжди є про що поговорити, принаймні одна тема об'єднує нас усіх — маємо дітей майже одного віку», — каже Юлія Бандас.

Привчена радіти за інших, тішучи, що так добре склалися доля у цих шести дівчаток із фото шістнадцятирічної давності. Хай для них усіх та кожної зокрема збудеться все, що ще, можливо, не збулося, про що мріяли у дитинстві. Хай здоров'я та щастям зростають їх маленькі діточки, а Бог дає ще. Адже всі вони такі молоді.

Галина ЮРКА — ТРР «Джерело».

У газеті «Подільське слово» за 31 березня 2017 року в статті «Духовна святиня Ангелівки» допущено помилку у прізвищі отця, який свого часу очолював парафію в Ангелівці. Замість «Володимир Хомутицький» слід читати «Володимир Хомкович». Щиро прошу вибачення. З повагою — автор.

Постаті | Тарас Шевченко

Тарас Шевченко для кожного українця — не просто народний поет, талановитий митець, а національний пророк, апостол правди, заступник знедолених, провидець, великий патріот та один із найбільших революціонерів. Справді, майже кожна сторінка «Кобзаря» — це палкий заклик любити свій народ і край, пророчий осуд усякої неправди і неволі, рішуче засудження насильства, релігійного лицемірства і соціальної несправедливості. І хоча минуло вже 156 років із дня його смерті, значущість цієї постаті та його слів абсолютно не зменшилася.

Незважаючи на величезне різноманіття друкованих матеріалів про видатного українця Тараса Григоровича Шевченка, його особистість і до цього часу є непізнаною. Загадка феномену Шевченка залишається нерозгаданою, а отже — завжди актуальною.

Як відомо, геніальний українець був сином кріпаків — найбільш пригнобленого в царській російській імперії населення. Це й дало привід спочатку народницьким публіцистам, а згодом апологетам тоталітарної комуністичної доби і, на жаль, окремим дослідникам творчості Тараса Шевченка вже в часи незалежної України вважати його селянським романтиком і таврувальником панів, понижуючи образ національного генія до постаті бідного кобзаря, що печально пощипує струни кобзи чи бандури. Подібну думку насаджували понад сімдесят років комуністичного режиму.

Проте інший українець, основоположник націоналізму Дмитро Донцов, у своїй брошурі «Незримі скриньки Кобзаря» дав зовсім іншу характеристику

українському поету, змалювавши Тараса Шевченка не солодко-ніжним страждальником за долю «сірого люду» чи людиною «з журбою про селянські інтереси», а пророком, який прийшов, щоб роздмухати «іскру вогню великого, яка ще тіла, не вгасала».

І навіть лауреат Шевченківської премії з літератури, письменник і керівник видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» Іван Малкович, виступаючи цьогоріч під час урочистої церемонії, що відбулася в музеї Тараса Шевченка, зауважив, що наша українська натура й далі продовжує зациклюватися на образі мислителя, затіюючи справжній образ Шевченка-поета, чий «Кобзар», особливо в часи бездержавності і аж дотепер, правив нам за найвищу Конституцію національного духу.

«Багато поетів страждали і гинули, але небагато давали прихисток у своїй цілій нації. Бо справжні Шевченкові смисли в багатьох його творах звучать як важкий, глибокий перестанок, а не мелязна попса. Я мрію догорти до тих часів, коли дітям у школі перестануть безслєзно поводити про панів, а змінять парадигму і вестимуть натхненну мову про неймовірного хлопчика, що аж світився великим талантом, який без тата й мами і без, здавалося, жодних шансів на успіх, створив сам себе», — поділився Іван Малкович.

То ж чи варто піддавати сумніву той факт, що геніальний український поет був незалежним українцем, виразником націоналістичних поглядів і пророком майбутньої незалежної України?

Слово Шевченка на сторожі української нації

**«Воскресну нині! Ради їх,
Людей закованих моїх,
Убогих, нижчих... Возвеличу
Малих отих рабів німих!
А заставлю ково і їх
Поставлю слово!...»**

Шевченка називаємо Кобзарем — співцем народу, пророком і батьком. Хоча пошану ми віддаємо йому щороку, але його слово є з нами кожної хвилини і буде з нами кожної доби, бо в його слові є ми, наше сучасне і майбутнє.

Шевченків Кобзар, як Євангеліє для християн, є нашим законом. Він доповнив слово Боже своїм словом, і цим ми багатіші від тих народів, що приймають Христа, та мають своїх Шевченка.

Шевченко дав своїй нації невидиму зброю слова. Він просить у Бога, з зубом його слово, просвічене розумом, ожило, розтопило наше серце та заговорило до нас полум'яним змістом та збудило нас зі сну. Шевченко для нас — велетень духу.

Поряд із заповідями Божими ставити нам заповіді національні, йдучи за якими, ми переможемо й найлютішого ворога, і тоді:

**«Встане Україна,
Світ правди засвітить,
І поволять діти!..»**

Якщо ж не будемо виконувати його заповітів, схилюватимуться

в рабстві, Шевченко пророчить: «Пропадеш, згинеш, Україно!»

У своїй поемі «І мертвим, і живим, і ненародженим...» Кобзар визначив власне розуміння нації і тим випередив навіть модерна соціологів. У нього нація — це кровний зв'язок мертвих, живих і ненароджених в Україні і поза нею. Ідеї мертвих, які боролись за свою правду, силу і волю, зобов'язують народженим ще поколінням.

Для Шевченка Україна — як мати, а народ і його покоління — це діти матері-України. Діти — це сестри і брати, які творять одну сім'ю — націю. Тих, які ведуть націю зброєю чи силою, Шевченко називає батьками. Зокрема, гайдамаки величають Гонту і Залізняка батьками, а для них вони — діти.

Роль батьків приписує Шевченко і духовним провідникам народу:

**«Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди!»**

(«На вічну пам'ять Котляревському»)

Але той, хто відкине Шевченків ідеал нації і піде за наву «чужого поля», розбиває солідарність нації і послаблює її. Такі люди стають на службу матеріалістичного світогляду для особистої наживи та вислужництва ворогові. Тоді вони «Гірше москаля її розпинають!»

Про тих, хто ламає національну ідею, годований «чужою правдою», Шевченко висловлюється з погордою і їх картає:

**«А тим підросперевуть,
Нехай підостають,
Та допоможуть москалеві
Господарювати
Та з матері полатану
Сорочку знімати.
Помігайте, недолюди,
Матір'ю сорогом!»**

Шевченка соромом пече Переяславська угода, від якої розпочалося лихо в Україні.

**«Ой Богдане, Богданочку!
Як би була знала,
У колісці б задусила,
Під коніцем прудушила.»**

Поет уболіває про те, що вороже панування знищило наш національний суспільний лад. Лишилися закріпачений народ і брати незрячі. А ті, ніби зрячі, освічені чужою мудрістю.

**«Г'явки! Г'явки!
Чорнилом помиті,
Московською блекотою
Заглушені...»**

**«Безді, Україно!
Плячти вдоволице!»**

У Шевченка дуже виразно висвітлена проблема яничарства. Він вбачає у цьому грізну небезпеку для нації. У поемі-містерії «Великий лєх» поет виводить образ матері-України, яка породила двох синів та й обох Івана-

ми. Вони — два протиставлення совісті нації.

**«Сю ніч будуть в Україні
Родитись близнята.
Один буде, як Гонта,
Катів катувати!
Друзий буде...оце вже наш!
Катам помагати.»**

Геніальний Шевченко вказав методи, якими окупант бажав знищити Івана-Гонту так, як Ірод ворог України має більше засобів знищити Івана-Гонту. Можна його купити за гроші, наділити почестями, високими посадами і навіть владою. А якщо не зломлять його ні тюрми, ні в'язниці, тоді треба зтерти, навіть застланню про нього! «Його поховати! Поки сліпі люди!»

Пророчим словом глянув поет у наше майбутнє — він знав, яку роль відіграє союзник ворога — Іван-Яничар. Він знав, як руками яничарів окупанти фальшуватимуть історію українського народу, його правду, його культуру і як замилуватимуть вони очі навіть сьогодні, щоб легше було їм сховати Івана-Гонту. Страшну кару визначив Шевченко усні зрадникам. З ворогами не може бути компромісу, не може бути злагоди з яничарами.

**«Горє з вами!
Кого благи ви прийшли?
Кому ви принесли з сльозами
Свою надію? Горє з вами,**

**Раби незрячі! Кого?
Кого благаєте, благі,
Раби незрячі, сліпі?
Чи ж кат помилує кого?
Молітьсь провіді одному,
А більше на землі нікому
Не поклонітьсь...»**

Шевченко уболіває про помилки державних мужів, котрі вже не раз обпекли нас хитрощами та підступами ворогів. Догоди, зобов'язання та федерації з нашими «сусідами» закінчувалися нещастями для нашої нації. Тому він звертає увагу на науку, свою правду і мудрість.

**«Не шукайте, не питайте.
Того, що немає.»**

**«І на небі, а не тільки
На чужому полі,
В своїй хаті своя правда,
І сила, і воля.»**

Лише своя мудрість приведе нас до власної правди, до розквіту українського народу у справжній державі. І тільки пізнавши себе, свою націю, зможемо здійснити заповіт великого сина України — Тараса Шевченка.

**«Поховайте не вставайте,
Кайдани порвіте.
І вражою злою кров'ю
Волю окропите.»**

Дарина МИКОЛЕНКО та Михайло МИКОЛЕНКО, дослідники життя і творчості Т.Г. Шевченка

Шевченківські дні у Буцнівці

Березень — місяць, який називають Шевченковим, бо щороку у цей час Кобзар приходить і ніби дзвоном будить нас своїми творами, слухаючи які, можна пізнати і досягнути «свого» Шевченка. Традиційно в день народження великого сина Україна вшановує його пам'ять святковими заходами.

Не могло залишитися осторонь цієї події і село Буцнів, яке відгукується на усі життєво важливі події часу. **9 березня у школі, а 12 березня на сцені будинку культури відбулися заходи, присвячені пам'яті поета.** Вчителі та учні вшанували Кобзаря святковим дійством «Шевченко — наш. Він для усіх століть...», а за епіграф взяли слова Л. Костенко:

**«Кобзарю! Знов до тебе я приходжу,
бо ти для мене — совість і закон»,**

які якнайкраще розкривають сутність геніального митця.

Розпочалося свято вшануванням хвилиною мовчання вірних українців, які загинули у мирний час, захищаючи нас від ворожих посягань.

Ведучі свята Тетяна Якубішин та Ірина Забояк нагадали присутнім про сирітське дитинство, хвилини радості і роки заслання, про особисте життя і творчість Шевченка.

Упродовж дійства вірші прочитали у виконанні учнів: Дениса Брикайла, Аліни Шершун, Назарія Волянюка, Діани Дикої, Оксани Фенц, Романа Квасичинського, Надії Трут. Майстерно читали поезії Вікторія

Коляса, Анастасія Кирилейза, Софія Буяк, Анастасія Музика, Ольга Шурко, Вадим Лутчак, Надія Михайличенко, Христина Свідьська, Каріна Гальчак, Христия Іваніцька, Ольга Бурчак та Іван Коляса відтворили епізод із Тарасового життя. Лунали і чудові пісні на слова Шевченка. Затамувавши подих, присутні вслухались у кожне слово, що зворушувало їх до сліз, роздумували над долею людини, яка присвятила себе іншим, бо:

**Якби тільки малював,
Домалювався б і до нагород,
До визнання, бо ж хист мав величезний.
То був би тільки дзеркалом доби,
А став душею рідного народу.**

Шевченко для нас — «совість і закон», що змушує замислитись:

**А що ж бо я зробив для України?
Чи я горю, страждаю в боротьбі,
Чи повзаю по-рабськи на колінах?
А що ж бо я? І відкіля мій рід?
Чи я не осквернив своєї долі?»**

На завершальній святі під величній акорди «Заповіту» учні запалили лампадки біля портрета Кобзаря і прочитали вірш-молитву.

Підготували захід учителі української мови та літератури О. П. Штандрит та М. М. Дмитришин.

У неділю, 12 березня, свято продовжилось у будинку культури. Розпочав його парох села о. Євген Кобильник, який наголосив, що творчість Тараса Шевченка

байдужим не залишає нікого. І сьогодні, майже через півтора століття після його смерті, твори, написані Великим Кобзарем, хвилюють, навчання, тривають душі.

Ведучі, вкочорія Коляса і Назар Гальчак, перегортаючи сторінки життєпису Кобзаря, оголошували художні номери концерту. Довершеністю співу чарував хор будинку культури, який виконав «Отче наш», пісні «Рева та стогне Дніпр широкий», «Заповіт», «Бандуристе, орле сизий», а також ансамбль учителів під керівництвом Марії Брикайло.

Майстерним виконанням пісень вразив присутніх вокальний колектив у складі Марії і Василя Товарицьких, Ірини Віршиї, Марії Заліскової, Марії Краковецької, Назарія Гальчака, Михайла Юречка та керівника ансамблю Романа Коломійця під акомпанемент Володимира Лопушинського.

Жодне свято не відбувається без учнів школи. Майстерно декламували Шевченкову «Тополю», «Лілею», «Послання...», «Немає гірше, як в неволі...» Вікторія Коляса, Анастасія Кирилейза, Софія Буяк. Палкі і щирі вірші про Шевченка лунали з уст наймолодших учасників, учнів 3-го класу Софії Сагайдак, Марії Іконяк, Владислава Зубковича, 4-го класу — Ангеліни Дячук.

Слухачі ніби серцем торкалися Шевченкових творів, що вибухнули вулканом народних страждань, проймалися їхнім духом і боєм, співчували нещасній Марині з однойменної поеми, про долю якої

талановито, щемливо, до болю в серці оповідала Наталія Галайко. Роман Коломієць прочитав «Поему про Т. Г. Шевченка», зоря якого засіяла над Україною, як дороговказ до кращої долі народу. Шевченкові слова «Борітеся — поборете!» стали містком між минулим і сьогоднішнім, коли свою кров за волю України проливають новітні герої Майдану і воїни АТО.

Тому організатори концерту не могли оминати увагою цих героїчних нащадків Великого Кобзаря, їм присвятили другу частину вечора, яку провели Наталія Галайко і Роман Коломієць. Зазвучала пісня «Пливе кача», і в залі запанувала тиша, в якій відчувалися біль, сміток і жорстока наша ангелами, яку ціною життя показали, що наш український дух є незламним, а народ — нескореним. Шевченкове слово пережило свою добу, пустило коріння у серцях наших сучасників, які використали дороговказ, залишений у спадок Кобзарем:

**Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропите.**

У піснях «Україна — це ти», «Ми за мир» учасники молодіжного ансамблю у складі Марії і Василя Товарицьких, Ольги Крісис, Вікторії Іваніцької, Ірини Забояк, Анастасії Кирилейзи, Вікторії Коляса, Софії Буяк, Надії Михайличенко висловили свої найзаповітніші мрії про мирне майбуття і спокій в Україні.

Марія ДМИТРИШИН.

Конкурси

Творче обличчя нашого району

Із 3 квітня цього року у Тернопільській області триває огляд-конкурс учнівських і викладацьких колективів закладів естетичного виховання й музичних шкіл, який проводить управління культури ОДА спільно з навчально-методичним кабінетом обласного центру народної творчості.

Одними з перших на конкурс потрапили Великобірківська та Острівська музичні школи. Як повідомив головний спеціаліст управління культури ОДА Василь Коваль, згідно з рішенням ради директорів шкіл естетичного виховання, огляд цього року проходять струнні та народні оркестри, співочі колективи викладачів вищих навчальних закладів.

Острівську музичну школу (директор Степан Бородай) представили зразковий ансамбль бандуристів «Дивострун» (керівник Лариса Атаманчук), ансамбль гітаристів (керівник Ігор Вовчак), ансамбль скрипалів (керівник Людмила Павловська), з учительських колективів — народний аматорський жіночий вокальний ансамбль «Калина» (керівник Степан Бородай) та ансамбль народної музики (керівники Юрій Хоецький та Тетяна Григорчук).

Даючи високу оцінку виступам конкурсантів, головний спеціаліст управління культури ОДА Василь Коваль, завідувач обласного навчально-методичного кабінету (ОНМК) Зіновій Гірняк, методист вищої категорії ОНМК Галина Романчук, завідувач РДА ділу культури Тернополя Віталій Навольський та голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко, який був присутнім на виступах митців Острівської музичної школи, зауважили, зокрема, значення професійного рівня, збільшення кількості учасників колективів, їх відповідність сценічним критеріям, присутність усіх вікових груп, прагнення урізноманітнити й осягнути свій репертуар. Гідні учнями. У цьому, напевне, один із найважливіших критеріїв успіху й популярності цих колективів як середніх професіоналів, так і пересічних слухачів.

Конкурсна комісія прослухала й інші колективи Тернопільської області та підведе відповідні підсумки. Але й нині зрозуміло, що митці Тернопільського району займають поважне місце у цьому огляді-конкурсі.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

Уперше побувала на такому дійстві й зауважу, що воно нічим не відрізняється від звичного концерту, хіба що глядачами були директори та викладачі мистецьких закладів. Ще довідалася, що на таких дійствах, на жаль, не можна винагороджувати виконавців щирими оплесками, навіть якщо дуже дуже припали до душі їхні виступи.

З Великобірківської школи (директор Володимир Войнарський) своє мистецтво перед нечисленною, проте високопрофесійною публікою продемонстрували вокальне тріо викладачів «Рутенія» (керівник Галина Нижник), ансамбль бандуристів (керівник Ірина Куницька), ансамбль скрипалів (керівники Оксана Попик та Ганна Лебідь), жіночий вокальний ансамбль «Соломія» (керівник Ірина Куницька).

Шкільний меридіан

Павло Ротар: «Сила життя завжди сильніша за силу смерті»

Протягом березня в Тернопільському краєзнавчому музеї експонується культурно-мистецький проєкт «Військово-польовий АРТ». Учні 8-А та 10-го класів Великоберезовицької ЗОШ І-ІІІ ступенів відвідали виставку та познайомилися з її автором. Під час майстер-класу Павло Ротар розповів про виставку, до початку війни на сході України пан Павло працював у правоохоронних органах, хоча за фахом — учитель історії. Згодом став бійцем батальйону «Золоті Ворота». І тоді ж, у 2015 році, почав збирати перші військові артефакти. «Мої товариші спочатку дивувалися, а згодом почали допомагати. Це мій невеликий внесок у національно-патріотичне виховання. Хочу донести, що сила життя завжди сильніша за силу смерті», — каже Павло Ротар.

До його культурно-мистецького проєкту долучилося понад 100 мистецьких об'єктів України. Є роботи творчих особистостей, які безпосередньо працюють у зоні проведення антитерористичної операції. До слова, виставка 2017 року представлена в ширшому форматі, ніж вона була в 2015 році. Автор життє майже не поживав: військовий ящик від гранат та боєприпасів, на яких зображені ікони, ляльки-мотанки в камуфляжі, фляги з плетінням, посуд, оперативні карти солдатів. Вражає застосування петриківського розпису на гільзах і гранатах.

Заступник директреси Тернопільського краєзнавчого музею Наталя Чеканова зауважила, що культурно-мистецький проєкт «Військово-польовий АРТ» об'єднує людей, які прагнуть миру в незалежній Україні.

Експозицію до учнів організував керівник підприємства виховання Ігор Іванович Нацюк, класні керівники: Івна Вікторівна Стодола (8-А клас), Тетяна Михайлівна Павлік (10-й клас), учитель історії Наталія Ігорівна Хабло.

Наталія ХАБЛО, вчитель історії Великоберезовицької ЗОШ І-ІІІ ступенів.

Проект «Краєзнавчий автобус «Люби та знай свій рідний край»

Відповідно до плану роботи ТОКІППО, рекомендацій Тернопільського районного методичного кабінету, в рамках шкільного проєкту «Моя країна — Україна», учні та педагоги Соборненської ЗОШ І-ІІ ст. ім. В. Гарматія долучилися до обласного проєкту «Громадські ініціативи», гасло якого: «Служіння кожній українці».

В умовах творення нової української школи завданням виховання є створення таких умов, за яких може розвинути людина європейського мислення, готова до інноваційної діяльності, спрямованої на успішну самореалізацію в суспільстві та особистому житті; особистість з уміннями та навиками творення середовища, що ґрунтується на партнерстві й взаєморозумінні, повазі та взаємодопомозі.

Використовуючи зібраний учнями 5-го класу та виставлений географії Світланою Василівною Івахів краєзнавчий матеріал, з ініціативи учнівської ради школи та педагога-організатора Оксани Степанівни Волошин, за підтримки директора Лариси Вікторівни Єжижанської та перевізника Богдана Івановича Цимбалістого реалізували проєкт «Краєзнавчий автобус «Люби та знай свій рідний край»». Зібраний матеріал розповідає про історію сіл Чернелів-Руський, Соборне.

Святослав Вакарчук сказав: «Не дивіться на Україну, як на землю своїх батьків. Дивіться на неї, як на землю своїх дітей. І тоді прийдуть зміни».

На думку архієпископа Української греко-католицької церкви Блаженнішого Любомира Гузара, між сходом і заходом України

немає поділу, є поділ між тими, хто любить Україну і хто її не любить.

Оксана ВОЛОШИН, педагог-організатор Соборненської ЗОШ І-ІІ ст. ім. В. Гарматія.

Вітаємо!

Коллектив комунального закладу "Скоморохівська ЗОШ І-ІІІ ст." вітає з днем народження технічного працівника **Марію Омелянівну ВІТРОВУ**.

*Хай щастя вікує у вашому домі,
І радість хай з вами буде завжди,
Здоров'я міцного, щасливої долі
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки.*

Від імені батьків та учнів першого класу Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст., щиро вітаємо вчительку початкових класів **Марію Зеновівну МИТУЛИНСЬКУ** з днем народження.

Дякуємо вам за ваш щоденний труд, за безмежне терпіння та любов до наших дітей.

Від уток. Вітання серця бажаємо вам здоров'я, щастя, творчої наснаги і оптимізму, незгасної енергії та наполегливості. Нехай родинна злагода, доброта і здоров'я одних членів вашої родини забезпечать вам душевний спокій і гарний настрій. Нехай поруч з вами і завжди йдуть віра, надія, оптимізм і завженість, а доля береже вас від негараздів і бід, додає сил і натхнення! Многая та благая літа!

Коллектив ПП «Агрон» щиро вітає з днем народження сторожа **Ігоря Михайловича БАЛАБАНА**, працівника ідеальні **Галину Орестівну ЛОЗИНСЬКУ**, завідуючого складом **Галину Євгенівну ВОДЯНУ**, різнобробочого **Юрія Євгеновича ОЛЕКСИВА** з ювілеєм, водія **Миколу Василювича ОСАДЧУКА**.

*Хай постійний успіх, радість і достаток
Сипляться до вас, немов вишневі цвіт,
Хай життєвий досвід творить з буднів
свята,
А Господь дарує довгих-довгих літ!*

Робота в Збройних силах України

Запрошуємо на військову службу за контрактом.

Служба у будь-якому регіоні України. Грошове забезпечення від 7000 грн. Одноразова грошова винагорода від мерії м. Тернопіль — 10 000 грн. (у разі укладення контракту через Тернопільський ОМВК).

Звертатися за адресою:

м. Тернопіль, вул. Тролейбусна, 5.
Тел. (0352) 43-58-19,
моб. (096) 844-29-77.

05.05.2017 року о 15 год. у приміщенні адміністративного будинку Байковецької сільської ради за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 43 відбулись громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території кварталу багатоповерхової житлової забудови з об'єктами громадського призначення в районі вулиць Магістральна та Смерекова в с. Байківці Тернопільського району Тернопільської області».

Великобerezовицька селищна рада проводить конкурс з визначення на конкурентних засадах суб'єкта оціночної діяльності на проведення експертно-грошової оцінки земельної ділянки, загальною площею 0,04 га, яка розташована в смт В. Березовиця на вул. Шевченка, 2а, кадастровий номер 612525 5200:02:0020592, для будівництва та обслуговування торгово-побутового комплексу, заклад громадського харчування. Документи подаються у зазначених адресах.

Конкурс відбудеться 10 травня 2017 року о 17 год. в приміщенні Великобerezовицької селищної ради за адресою: вул. Микулинецька, 42, смт Велика Березовиця. Документи приймають до 09.05.2017 року. За додатковою інформацією звертайтеся за тел.: 27-41-42, 29-10-84.

Смиковецька сільська рада проводить громадянське слухання про затвердження «Детального плану території земельної ділянки для реконструкції садового будинку під житловий будинок із господарськими будівлями та спорудами в СТ «Едельвейс» на вулиці Довга, 1 у селі Смиківці Тернопільського району Тернопільської області в межах населеного пункту», згідно з рішенням Смиковецької сільської ради № 86 від 23.12.2016 року. Заявником розроблення детального плану виступає **гр. Сарняк О. С.** Розробник — приватне підприємство «Мате» (директор В. М. Яромол). Ознайомитися з планом та подати пропозиції можна з 10.04.2017 р. по 10.05.2017 р. у Смиковецькій сільській раді. Громадське слухання відбудеться в приміщенні Смиковецької сільської ради 11.05.2017 року о 15 год.

Справи приватні

ПРОДАМ

Нерухомість

3-кімнатна квартиру, вул. Білогірська, 6/10, 63 кв.м, док., власник, ціна 27500 у.о. ☎0985781613

Оцінка майна

майнових прав та бізнесу експертна грошова оцінка землі

067 783 73 59

Інше

Пшеницю, ячмінь насінневій першої репродукції ☎0973171523, 0974400604, 0686067067

Мотоблоки нові (потужністю від 4 до 15 к. с.), трактори (від 12 к. с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навесне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовно доставляемо. Гарантія, з/ч, дешевше — віддамо ще дешевше ☎0985989484, 493000, 0982591958, 0666653606, www.tractor_c.com.ua

КУПЛЮ

Велосипед (дитячий, дорослий) будь-який стан ☎0965660399
Газові плити, холодильники, пралки, музичні центри, ТВ ☎0965660399
Холодильники, газову плитку, колонку, пралку, акумулятори ☎420331
Велосипеди будь-які ☎0963869421
Пралки, холодильники, газові колонки, плити, котли ☎0979513588

НАЙМУ/ЗДАМ

Здам в оренду кімнату під офіс, 20 кв.м. (м. Тернопіль, вул. 15 Квітня). ☎0677005502, 510097

ПОСЛУГИ

Лікування на бджолиних вуликах, бджолоужалення, інгаляція, пілок, перга, прополіс, мед, воскова міль, мертві бджоли.

с. Чернелів-Руський Тернопільського району. ☎0679455186, 0685392533, 0972076523 (Орест Михайлович Лук'янець).

СТО "Спектр" (м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 44) ремонтну двигуни, коробки передач, ходову частину, гальмівну систему, систему охолодження, паливну і вихлопну системи, здійснює

Офіційне

Порядок реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки

Як відомо, 01 липня 2013 року набув чинності Кодекс цивільного захисту України (далі - Кодекс) - основний документ, який регулює відносини у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки.

Так, у п. 3 ст. 55 глави 13 Кодексу визначено, що забезпечення пожежної безпеки суб'єкта господарювання покладається на власників і керівників таких суб'єктів.

Відповідно до статті 57 Кодексу, технологічні процеси та продукція повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з пожежної безпеки. Початок роботи новостворених підприємств, початок використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості (будівель, споруд, приміщень або їх частин) здійснюється на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки (далі - декларація), а для суб'єктів господарювання з високою ступенем ризику - також за наявності позитивного висновку за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення (далі - оцінка протипожежного стану).

Порядок подання і реєстрації декларації, а також бланк декларації визначено ПКМ України № 440 від 05.06.2013 року зі змінами, внесеними ПКМ України № 311 від 20.05.2015. Цей Порядок визначає процедуру подання і реєстрації декларації, що дає право на початок роботи новостворених підприємств, початок використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості (будівель, споруд, приміщень або їх частин).

Декларація не подається:

- у разі використання торговельних місць, кіосків та контейнерів, якщо їх розміщено на ринку відповідно до схеми, погодженої з органом державного пожежного нагляду;

- орендарем об'єкта нерухомості (особою, яка використовує об'єкт нерухомості за цивільно-правовим договором, що не передбачає перехід права власності на такий об'єкт) за умови, що декларацію на об'єкт нерухомості зареєстровано його власником;

- у разі використання об'єктів, що в установленому законодавством порядку вводяться в експлуатацію після завершення будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту.

Декларація розробляється суб'єктом господарювання і подається ним або надсилається рекомендованим листом за місцем розташування об'єкта нерухомості до державного адміністратора або територіального органу ДСНС. У разі, якщо декларація подана безпосередньо до державного адміністратора, така декларація протягом одного робочого дня після надходження передається ним територіальному органу ДСНС. У разі надсилання декларації рекомендованим листом підписаною особами-підприємцями засвідчується печаткою такої фізичної особи, а у разі відсутності печатки декларація засвідчується нотаріусом. Підпис керівника юридичної особи засвідчується печаткою юридичної особи.

Суб'єкт господарювання з високим ступенем прийнятного ризику разом з декларацією подає позитивний висновок за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення. Оцінка протипожежного стану проводиться суб'єктом господарювання, який одержав відповідну ліцензію, до початку роботи або до початку підприємства або до початку використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості.

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29.02.2012 № 306 зі змінами, внесеними Постановою КМУ №361 від 04.06.2015.

Декларація реєструється ДСНС або її територіальним органом на безоплатній основі

комп'ютерну діагностику автомобілів, чистку фурсунок, ремонт інжекторів, роботи електрообладнання, зварювальні роботи. ☎0677005502, 510097
Оббивка меблів (пружины, поролон) ☎423639, 0979513588

Комп'ютерна діагностика автомобілів, усунення помилок, чистка фурсунок ☎0974351918

Знищення тарганів і клопів ☎0682677184, 0682677180

РОБОТА

На роботу в СТО потрібний автоелектрик, автослюсар ☎510097, 0677005502

ДОКУМЕНТИ

Оголошення про втрату свідоцтва друкованого засобу інформації

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації газети «Подільське слово» (реєстраційний номер 23757, серія ТР №186 від 31.10.1995), співзасновниками якої є: 1. Тернопільська районна державна адміністрація (код ЄДР 04058284); 2. Тернопільська районна рада (код ЄДР 25347928), вважати втраченим (недійсним).

Table with 1 column: ПОНЕДІЛОК 10 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: ВІВТОРОК 11 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: СЕРЕДА 12 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: ЧЕТВЕР 13 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: П'ЯТНИЦЯ 14 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: СУБОТА 15 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Table with 1 column: НЕДІЛЯ 16 КВІТНЯ. Content includes program schedules for various channels like 1+1, INTER, ICTV, STB, and NOVIY KANAL.

Подільське СЛОВО

Засновники: Тернопільська районна державна адміністрація, Тернопільська районна рада. Свідоцтво про державну реєстрацію: ТР №186 від 31.10.1995.

Головний редактор: Наталія ЧАПРАК. Відповідальний секретар: Людмила КАЛИТА. Бухгалтерія, довідки: 528830. Журналісти: Лілія КУЛЕНІЧ. Верстка: Людмила Калита, Іван Юзьків.

Адреса редакції: м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17. Email: podilske_slovo@ukr.net. Розахунковий рахунок: 26003250972001 ТФ КБ Приватбанк міста Тернопіль, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідають несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Руккописи не підлягають рецензуванню і поверненню. © — політична реклама

Передплатні індекси: 61357 для фізичних осіб, 23491 для юридичних осіб. Тираж: 1628. Зам. № 024. Ціна: 3 грн. Відповідальний за випуск: Людмила Калита. Віддруковано: ТОВ "Підпілля-Тер", м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. (0352) 52-27-37.

Духовне

Страсний тиждень: як готуватися до Великодня

Страсна седмиця, або Страсний тиждень, — шість днів Великокого посту перед Великоднем, присвячені спогадам про останні дні земного життя Ісуса Христа, Його страждання на хресті. Цими днями Церква закликає до переосмислення свого життя, до глибокої молитви, смирення й каяття, уникнення веселощів і сварок.

Цікаво, що цей тиждень розпочинається святом Входу Господнього в Єрусалим (Вербна неділя), а завершується святом світлого Воскресіння Христового. Це є нагадуванням нам про те, якими б важкими не були випробування та страждання, якщо ми пройдемо їх, то прийдемо до перемоги та радості.

Церква закликає всіх розділити молитви Страсної седмиці, бо це є унікальні богослужіння, які не повторюються протягом року. Особливо важливими вважаються останні три дні перед Великоднем — Великі четвер, п'ятниця та субота. У кожний із них на службах читаються уривки з Євангелія, що розповідають про страждання Христа і нехай Господь допоможе всім нам добре пройти ці святі дні

і в радості зустріти світле Христове Воскресіння.

У Великий понеділок Церква згадує старозавітного патріарха Йосипа, якого заздрисні брати продали в Єгипет, сказавши батькові, що його розірвали звірі. Поміркований Йосип є прообразом зрадничого Христа. У понеділок Страсної седмиці служиться молебень, що покладає початок церковному чину миротворіння. Мир — це суміш 50 речовин на основі оливкової олії, трав і смол. Мир вважається святиною, зберігається у вівтарі і використовується в таїнстві Миропомазання. Готується лише раз у році — з понеділка по середу Страсного тижня, у четвер освячується.

У вівторок Страсного тижня віруючі згадують, як Христом навчав у храмі Його пророком.

Велика середа — день зради. Цього дня Юда за 30 срібників обіцяє показати воїнам Спасителя, щоб ті могли схопити Його. На згадку про цю зраду ми постою в середу протягом усього року.

Великий (Чистий) четвер — встановлення Таїнства Євхаристії. Коли Юда пішов з Таємної вечері, Господь, взявши чашу, подав учням і сказав: «Пийте з неї всі, бо це кров Моя Нового Заповіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів». Це було перше літургійне дійство, вчинене самим Госпо-

дом і передане апостолам на знак того, що вони передадуть тіло Христа віруючим Церкви Христової.

Ще у Великий четвер згадують останню бесіду з учнями, Гетсиманське боріння.

Увечері у Великий четвер здійснюється ранкова Велика п'ятниця — одна з найдовших і найкрасивіших «Дванадцять Євангелій». На ній згадуються Страсті Господні від молитви Спасителя в Гетсиманському саду до покладання Його Тіла Домовину.

Цього дня потрібно очищати не лише тіло, а й серце і пошлю. Чистий четвер — віде того, що людина сповідається і причащається святим тайнам Христовим. Можна омити руки, як це зробив Пилат, але, як і він, залишитися зі скам'янілим серцем.

У народі цього дня заведено прибирати оселю, пекти паски та фарбувати і розписувати яйця. Але ось пропускати заради цього службу неприпустимо.

Після служби люди йдуть до своїх храмів і запаленими свічками, які тримали під час євангельських читань.

Велика п'ятниця — день скорботи. Саме цього дня Ісус Христос упокоївся і був похований. Зауважимо, що зазвичай при розп'ятті людей смерть була довгою і болісною, настала тільки наступного дня, коли охорона перебивала голілки. У Христа вона настала раніше, в п'ятницю увечері. Коли Йому прокололи списом ребро, звідти полилася кров і вода. За вченням

Церкви, кров очищає, а вода втамує спрагу людського життя.

Велика п'ятниця починається службою, на якій читають Євангелія страстей Господніх. У середині дня здійснюється вечірня з виною плащаниці. Це день суворого посту, деякі віруючі навіть не розмовляють, проводячи день у молитві. Пекти паски та фарбувати яйця не можна.

Велика субота — шістьма Христа в пекло і руйнування пекла. З тропарів церковних ми дізнаємося: Спаситель, як Цар слави, входить до затворів пекла і забирає звідти всіх старозавітних праведників. Один із віршів свідчить, що, шукаючи Адама і не знайшовши його на землі, Ісус спускається в пекло, там знаходить Адама і забирає разом із ним Єву і всіх праведників. Є й апокрифи про те, що коли Господь спустився в пекло, то побачив Юду, що сидить на руках у Денниці (першого ангела, який відвернувся від Бога і став дияволом). Господь чекає на Юду впаде в відповідо попросить вибачення, але у відповідь той лише сказав: "А мені тут добре". Господь прийшов не за праведниками, він прийшов за грішниками, якщо ті покаються і попросять у Бога прощення. З лудою цього не сталося.

Увечері в ранковий Великий суботи з похованням плащаниці. У повітрі вже відчувається наближення Великодня. Цей день іменується ще й Тихою суботою: Христос вже воскрес, але люди поки не знають про це. На літургії Великої суботи духовництво переодягнеться з чорних риз у білі. Починається Пасхальна утренья — перша служба Христового Воскресіння. Після літургії відбувається перше освячення пасхального частування — пасок.

Христос воскрес, перемігши і смерть, і пекло.

Вхід Господній в Єрусалим (Вербна неділя)

День Вербної неділі нагадує християнам урочистий вхід Ісуса Христа в Єрусалим, який знаменував собою безпосереднє наближення Його страстей і смерті на хресті.

У євреїв був звичай: царі і переможці в'їжджали до Єрусалиму на конях або ослах, і народ урочисто вигукав з пальмовими гілками в руках зустрічав їх. Виконуючи пророцтва Старого Завіту, Христос саме таким урочистим чином в'їжджав у Єрусалим.

А коли наблизились до Єрусалиму, прийшли вони у Витфагію, коло гори Оливної. Тоді послав Ісус двох учнів, сказавши до них: «Ідьте у село, що перед вами; відразу ж знайдете прив'язану ослицю й осла з нею; відв'яжіть і приведіть до мене. А як хтось скаже вам щось, ви відповісте, що Господь їх потребує, але він незабаром поверне їх назад». Столацький це, щоб слово пророка, який говорив: «Скажати до дочі сїонській: «Ось цар твій іде до тебе; лагідний і верхи на ослиці, — на ослаїті, синові підяремної». Учні ж пішли і зробили так, як Ісус звелів їм: привели ослицю та осла, покладали на них одяг, й Ісус сів на неї.

Єврейський народ, що перебував під римським ярмом, очікував Месію, як політичного визволителя, і всім здавалося, що Чудотворець, який вчора воскрес Лазаря і колись нагодував 5 тисяч народу, цілком може бути саме тим земним вождем, який приведе свій народ до політичної незалежності і земного царства насолоди.

З тих, які тоді перебували на вулицях Єрусалиму, тільки Христос знав, що замість земного царства Він принесе людині Царство Небесне, замість позбавлення від земного рабства Він звільнить людину від рабства гріха.

Він єдиний знав, що шлях, усякий нині пальмовими гілками, веде до Хреста і Голгофи. Христос урочисто йшов у Єрусалим на страждання і смерть. Як людина, Він боявся страждань і смерті, але Він переміг їх.

Люди, які Його вітали, вигукували: «Осанна Синові Давида!», кидаючи на дорогу плащі та зелені гілки

пальм. Саме на згадку про пальмові віти віруючі приходять у той день до храмів, тримаючи в руках гілки дерев, які першими розпускаються навесні. У слов'ян — це верба. Звідти й народна назва свята — Вербна неділя.

Гілочка тоненькі, котики вербові,
Всіх благословляють, щоб були здорові,
Гілочка тоненькі, котики пухнасті,
Хай несуть у хату радість, мир і щастя.
Гілочка вербові сонце зігриває,
А душа радіє, а душа співає,
Бо вже близько свято, писанки і паска,
Бо уже за тиждень
буде в нас Великдень.

Чистий четвер у народних традиціях

Споконвіку люди вірили, що Чистий четвер має особливу силу, і традиції цього дня здатні змінити долю.

Очищення тіла

Головним обрядом було купання до світанку: вся родина відправлялася до річки або в баню. Вважалося, що якщо викупатися до сходу сонця, можна повністю очиститися від усіх гріхів.

Щоб бути здоровим цілий рік, вмиваючись зранку, потрібно покласти в воду срібну монету. Дівчата вірили, що така вода може подарувати не тільки здоров'я, а й красу. Після вмивання воду не виливали, а давали домашнім тваринам.

Очищення будинку

Зранку в четвер робили генеральне прибирання в будинку, ретельно вичищаючи всі куточки. У наших предків була традиція: речі, які не використовувалися впродовж останнього року, викидали або віддавали нужденним. Вважалося, що річ, яка довго лежить без діла, накопичує негативну енергію.

А ще в Чистий четвер приносили з церкви запалену свічку і проходили з нею по всіх кімнатах, очищаючи «живим вогнем» помешкання від злих духів.

Приготування святкових страв

За християнськими звичаями, саме четвер є тим днем, коли потрібно приготувати всі страви господарського столу. З чистого тіла. Це дуже відповідальний момент. Щоб ніхто не вештався під ногами й не псував настрої, господині просили свою сім'ю вийти з хати і без потреби не заходити, щоб не робити протяг. Якщо паски вдавалися не такими і смачними — рік буде вдалим, якщо ж тісто не піднялося — слід очікувати труднощів.

Цілющу силу приписували солі. Кожен член сім'ї мав покласти по жменьці солі в мішок, потім її пересипали в горщик і запікали в печі. Після цього освячували в церкві, і вона набувала особливі властивості. З нею їли яйця на Великдень, використовували при недугах, насипали в землю перед посівними роботами.

Спорт | Презентація

Будь у формі!

Футболісти львівських «Карпат» у гірському селищі Ластівка поблизу Східниці на Львівщині презентували три нові варіанти власної ігрової форми.

Відтепер «леви» гратимуть у білому (головному), зеленому та вперше у своїй історії в золотисто-сонячному (жовтому) комплекті. До слова, останній резервний гамма замінила попередній патріотичний червоно-чорний резервний варіант.

Презентацію екіпірування клуб перетворив на справжнє шоу: гравці з'явилися на квадроциклах, приїжджали на позашляховику річкою, а показ зеленої форми супроводжувався міні-виставою акторів театру з Дрогобича.

Була ще ідея з повітряною кулею, але в останній момент завадив вітер.

Лижний спорт

Лижники Тернопільського району — в десятці найсильніших

На навчально-спортивній базі зимових видів спорту «Тисовець» упродовж 18-22 березня відбувалися Всеукраїнські змагання з лижних гонок серед юнаків та дівчат.

Власні сили випробували також юні спортсмени дитячої юнацької спортивної школи Тернопільського району. Найкращий результат продемонструвала Ольга Славська, яка перемогла у 5-кілометровій гонці вільним стилем у категорії «Дівчата 2001-2002 років народження». У спринті класичним стилем спортсменка стала шостою.

Серед юнаків найближчим фінішував Андрій Оленюх, зайнявши четверте місце серед суперників 1999-2000 р. н. на дистанції 10 кілометрів. До десятки кращих серед юнаків 2001-2002 р. н. увірвався Роман Костюк. У спринті класичним стилем він одинадцятий.

швидко розтанув сніг і не було можливості поїхати на збір, де краще змогли б підготуватися до виступів. Доводилося тренуватися на лижеролерах. Змагання проводили у складних умовах: температура павднірх сягала десяти градусів тепла, траса була розбитою, і спортсменам було важко пересуватися. Незважаючи на це, наші вихованці добре виступили, а школа потрапила в десятку

найкращих в Україні. Дякуємо Тернопільській обласній Федерації лижного спорту, яка нам допомогла», — зазначив тренер-викладач ДЮСШ Тернопільського району Михайло Круцький.

Дитячо-юнацьку спортивну школу Тернопільського району на Всеукраїнських змаганнях із лижних гонок серед юнаків та дівчат представляли дев'ять спортсменів з Острова, Буцнева

та Мишківців. За результатами змагань, до двадцятки кращих увійшли Олег Гладь, Роман Ділай, Степан Губиш та Олексій Качурай.

Ентузіазму тренерам і вихованцям не протичати. Діти завжди старанно виконують завдання наставників. Наразі назріла гостра необхідність у спортивному інвентарі та обладнанні проживають у різних селах, тому, щоб діставатися до спортивної бази, їм необхідний транспортний засіб. На жаль, у таких умовах школам доводиться виживати та самотужки боротися за існування. Тішуть, що попри всі негаразди діти відвідують заняття, а тренери працюють не покладаючи рук.

Соломія КРУЧОВА.
Фото Романа ДІЛАЯ.

Спорт | Гроші

Зарплати в українському футболі

Через складну ситуацію в країні футбол спіткала криза. Інтерес уболівальників до спорту номер один упав у декілька разів. Відвідуваність матчів стрімко падає, знижуються рейтинги телетрансляцій. Це відбувається, насамперед, тому, що наш чемпіонат став менш цікавим і конкурентоспроможним після того, як його в пошуках кращої долі залишили чи не всі найсильніші футболісти.

Сьогодні заробітні плати місяцями затримують навіть у командах найвищого дивізіону. Веб-портал Sport Arena зібрав неофіційну інформацію про зарплати у клубах вищого дивізіону, які загалом відображає фінансові тенденції українського футболу.

Заробітні плати в українській прем'єр-лізі під впливом кризи постійно коливаються, здебільшого зменшуються. Якщо 2013 року поступалася хіба що топ-чемпіонатам, то наразі нас випереджають навіть ліги середнього рівня. Більшості команд доводиться «затягувати пояси». Оклади збереглися лише у грандів — «Шахтаря» та «Динамо». «Динамо» і «Гірники» в середньому отримують до 300 тисяч доларів щомісяця. Найменше платять у донецькому «Олімпіку», одеському «Чорноморці» і кропивницькій «Зірці» — близько 2 тисяч доларів у місяць. Верхню планку деяких клубів утримують два-три старіші гравці, які перебувають у значному віковому відношенні.

За останні роки зарплати у першій і другій лігах не впали на критично низький рівень, як у прем'єр-лізі, а подекуди, у зв'язку з підвищенням командних завдань, навіть зросли. Гроші тут, як і раніше, рахують у гривнях. Найзаможнішим першоліговим клубом є Маріупольський «Іллічівець», футболісти якого заробляють до 120 тисяч гривень щомісяця. Високі зарплати у другому за класом дивізіоні платять також у «Черкаському Дніпрі» (10-75 тисяч гривень), чернівецькій «Десні» (6-60 тисяч гривень) і рівненському «Вересі» (9-30 тисяч гривень). Найменше отримують гравці стрийської «Скали» (2,5-6 тисяч гривень), ПФК «Суми» (3,3-5 тисяч гривень), чернівецької «Буковини»

(4-8,5 тисячі гривень) і «Тернополя» (2,5-3,5 тисячі гривень).

У другій лізі найвищий дохід мають гравці винниківського «Руху» — від 5,5 до 50 тисяч гривень, найнижчий — хмельницького «Поділля» й «Арсенал-Київчини» з Білої Церкви (від 2 до 4 тисяч гривень). Непогано платять також у «Балканах» із Одещини (4-14 тисяч гривень), «Мирі» з Горностаївки (6-12 тисяч гривень) та кременчуцькому «Кременю» (4-9 тисяч гривень). Футболісти Івано-Франківського «Тепловика», за неофіційними даними, отримують від 3 до 6 тисяч гривень. У зазначених сумах не враховані підйомні за підписання контрактів, преміальні за виконання завдань і штрафні санкції.

Крім цього, Sport Arena опитала гравців, тренерів та агентів вітчизняного футболу, щоб установити зміни в окладах виконавців провідного футбольного дивізіону України в роки незалежності. Згідно з результатами опитування, найбільші мінімальна та максимальна місячні зарплати в українських клубах зафіксовані у 1992 році — 100 доларів та півтори тисячі «зелених» відповідно. Найвищу «мінімалку» футболісти прем'єр-ліги отримували в 2010-2013 роках — 3 тисячі доларів, найбільший максимальний оклад — у 2012-2015 роках (450 тисяч доларів).

Ключовий підйом зарплат відбувся у 2001-2008 роках унаслідок змагання олігархів на тлі економічного зростання України. Тоді стало модою мати власну футбольну команду. Разом із Суркісом і Ахметовим у футбольний простір країни ввірвалися й інші вгостосуми, які не шкодували грошей на свої «іграшки». До 2012 року у вищому дивізіоні не було режиму економії. Криза вдарила хіба що по нижчих лігах, де за сезон із футбольної мапи країни зникло по декілька клубів. Першими жертвами серед

еліти стали «Кривбас» і київський «Арсенал»... Економити футбольні функціонери почали з 2013-го. В сезоні 2016/2017 мінімальна зарплата футболістів найвищого українського дивізіону сягає 500 доларів, що відповідно становить 350 тисяч доларів.

До слова, в Росії, де останнім часом приймають багато дивних рішень, парламентарі пропонують «прив'язати» заробітні плати футболістів до коефіцієнта корисності на полі, повідомляє championat.com. «Держдумівці» зазначають, що така система ефективно діє в деяких європейських країнах, і планують розглянути законопроект про зниження зарплат спортсменам своїх збірних через погані результати. Таким чином вони хочуть підвищити спортивну мотивацію футболістів.

Щодо футбольних суддів України, то в них є своя система, заснована на рангах і авторитеті. За інформацією українських ЗМІ, рефері, які обслуговують прем'єр-лігу, платять за гру максимум 12 тисяч гривень, за першу лігу — 3750 гривень, за другу — 2 тисячі доларів. Проте навіть найвища зарплата українських арбітрів за нинішнім курсом мізерно мала, порівняно з їхніми європейськими колегами. Для прикладу, представник вітчизняної футбольної Федерації Євген Арановський отримав за митини Єврокубка 144 тисяч гривень. В еквіваленті європейської валюти ця сума значно менша від тієї, яку за матч отримує арбітр топ-чемпіонату Європи.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Спортивний калейдоскоп

Дитячо-юнацький футбольний клуб «Чемпіон» (Тернопіль) запрошує на навчання дітей віком від 3 до 15 років. Усіх охочих просять звертатися за номерами телефонів: (066) 202-22-99, (096) 662-87-79.

У неділю, 9 квітня, тернопільська «Нива» зіграє на виїзді перший матч другого кола чемпіонату України серед аматорів. Суперником тернополя буде аутсайдер аматорської першості, ще один представник Тернопільщини — «Чортків-Педуніверситет». Огляд цього поєдинку, календар весняної частини, а також усе про зимову підготовку, турнірні завдання «Нивців» готуйте в наступному номері «Подільського слова».

Бразильський захисник «Динамо» Даніло Сілва покинув київський клуб у статусі вільного агента і повернувся на батьківщину. Про нову команду гравця наразі не повідомляють. Сілва став «динамівцем» у лютому 2010-го. За час виступів у Києві він двічі отримував звання чемпіона України, стільки ж — володаря Кубка й один раз Суперкубка України. В нинішньому в рахунок 30-річному чемпіонаті й один у Лізі чемпіонів. Загалом бразилець зіграв за «біло-синіх» 222 поєдинки і забив три голи.

Минулої неділі ФК «Тернопіль» провів вільний матч з рахунком 0:1 краматорському «Авангарду». Футболісти Краматорська у другому таймі в першій же атаці повели в рахунок, закинувши круглого за комірець нашому голкіперу. Тернополяни створили декілька небезпечних моментів, але в підсумку не забили жодного гола в турнірній таблиці першої ліги.

1-го квітня стартував другий етап української Прем'єр-ліги, в якому команди, відповідно до набраних очок, розділено на дві групи по 6 учасників. Перша шістка побореться за призиви і єврокубкові місця, друга — за право залишитися наступного сезону в когорті найсильніших. Результати 23-го туру: «Олександрія» - «Динамо» — 1:4, «Дніпро» - «Зірка» — 1:0, «Чорноморець» - «Олімпік» — 0:0, «Ворскла» - «Волинь» - 2:0, «Карпати» - «Сталь» — 2:0, «Зоря» - «Шахтар» — 1:2.

Колишнього півзахисника національної збірної України Анатоія Тимощука можуть позбавити звання почесного громадянина Луцька, яке він отримав 2008-го. Це зумовлено тим, що українець увійшов до тренерського штабу петербурзького «Зеніту». Відповідна петиція на офіційному сайті «Єдиної системи місцевих петицій» вже набрала необхідну кількість голосів, і тепер виконком Луцької міської ради повинен її розглянути і винести на голосування наступної сесії. «В час війни з Росією аромом — торговельні чи робочі. Вихованець волинського футболу Анатоій Тимошук, безсумнівно, тривалий час прославляв наш край та країну у світі. Але його рішення працювати тренером «Зеніта», власником якого є російська державна корпорація «Газпром», викликало в місті обурення», — зазначено в тексті петиції. Нагадаємо, що свого часу Тимошук грав у складі пітерської команди, а тепер допомагатиме її головному наставнику Мірчі Луческу, під керівництвом якого він виступав за «Шахтар», і зароблятиме близько 20 тис. доларів щомісяця.

Олімпійського чемпіона у вправах на брусах і срібного призера в особистому багатборстві Олега Верняева визнано найкращим спортсменом 2016 року в Україні під час церемонії «Герої спортивного року». У жінок в аналогічній номінації перемогу здобула володарка командного «срібла» і «бронзи» в індивідуальній першості з фехтування на Олімпіаді в Бразилії Ольга Хартунан. Для неї ця нагорода стала другою в рамках церемонії «Спортивного Оскара 2016».

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

